

SPOLOK PRIATEĽOV TURZOVKY INFORMUJE

Ročník XII.

č. 5 (134)

Pripravil Ivan GAJDIČIAR

Napriek tomu, že menovaný sa narodil a väčšiu časť svojho života prežil v susednej obci, rozhodli sme sa ho zaradiť do tohto miniseriálu z troch dôvodov. Prvým je, že žil a svoje umelecké i remeselné zručnosti vykonával nielen na území Vysokej, ale aj v susedných obciach (teda aj v Turzovke). Druhým dôvodom je fakt, že v medailónoch, uverejnených v publikácii Páni majstri je muzikantská činnosť zastúpená len minimálne a tretím je skutočnosť, že záver života strávil v Turzovke.

ZABUDNUTÍ PÁNI MAJSTRI (4)

PAVOL KRASUĽA kováč, muzikant

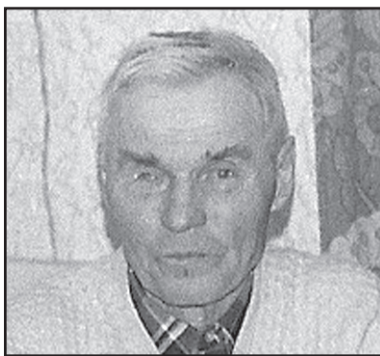
* 1.1.1902 Vysoká nad Kysucou

† 27.6.1982 Turzovka

Bol jedným zo šiestich detí Antona Krasuľa a jeho manželky Márie. Mal dvoch bratov a tri sestry. Narodil sa na turzovsko (korňansko) - vysockom a moravsko - slovenskom pomedzí, v pláci nazývanom Šuropka. V 20-tych rokoch sa oženil s Veronikou Sobčákovou, pochádzajúcou z Korne od Staníkov, s ktorou mali tri deti - syna Jána a dcéry Emíliu a Annu. Krátko po svadbe sa mu prihodila nešťastná udalosť, pri ktorej prišiel o jedno oko. Ale ani táto nepriazeň osudu mu nezobrala chuť do života. Jeho rodina mala v pláci rozsiahle role, o ktoré sa bolo potrebné neustále starať. Pavol choval, ako v tom čase mnohí

gazdovia, koňa, niekedy dokonca dvoch. Furmančil na moravskej strane, kde na Bílej sťahoval drevo. Neďaleko domu mal vlastnú kováčku vyhňu, kul motyky, kosa, pluhu a iné hospodárske náradie. Podkúval si aj vlastné kone.

Krasulovcov zo Šuropky však najviac preslávila muzikantská tradícia, tá sa v rodine dedila po niekoľko generácií. Hudobný talent zdedil Pavol po svojom otcovi Antonovi, ktorý hrával na harmoniku. Pavlovi však učarovali husle. Stal sa z neho chýrny primáš, účinkoval aj v súbore Kelčov. Na hudobné nástroje hrávali tiež jeho bratia Anton a Jozef. Spolu s

Krasulovcami chodievali k rôznym príležitostiam hrať aj ďalší Vysočania, napr. Jurčo, či Stolárik, pochádzajúci z Kelčova. Hudba a muzikantské vlohly sa preniesli aj na ďalšie generácie v rodine, Pavlov syn Ján hrával na trúbku. Krasulovci chodievali hrať na svadby, oslavy a pod. V hudobnej, muzikantskej tradícii svojho otca, deda a pradedu neskôr pokračovali Pavlovi vnuci Jozef a Viktor.

Na sklonku života sa Pavol Krasuľa presťahoval z hraničnej Šuropky spolu s manželkou Veronikou k synovi Jánovi do Turzovky - Hlineného, kde svoj plodný život zakončil v lete 1982. O dva roky neskôr ho na večnosť nasledovala aj jeho manželka. (Za cenné informácie ďakujem p. Agnese Krasuľovej z Turzovky)

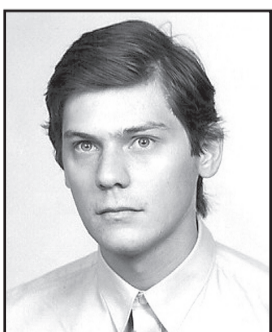
Mgr. DRAHOMÍR VELIČKA, Ph.D.

Pavol Krasuľa vpredu ako primáš

BLAHOŽELÁME

V máji oslavia okrúhle a polookrúhle životné jubileá členovia nášho Spolku

MUDr. VIERA BELKOVÁ
TurzovkaMUDr. MICHAL MALICHER
PodvysokáZUZANA MATEJOVÁ
Ostrava, ČRJUDr. PETER DLHOPOLČEK ml.
Malachov

Želáme im všetko najlepšie, najmä pevné zdravie a v ďalšom živote veľa šťastia, úspech a rodinnú pohodu. Aj touto cestou ďakujeme za všetko, čo v prospech Spolku doteraz vykonali.

OZNAM

SPOLOK PRIATEĽOV TURZOVKY, občianske združenie ako prijímateľ podielu zaplatenej dane z príjmov fyzických osôb a právnických osôb zverejnil podľa § 50 ods. 14 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov údaje o špecifikácii použitia ním prijatého podielu zaplatenej dane z príjmov fyzických osôb a právnických osôb za rok 2007, ktoré boli poukázané na účet združenia v roku 2008 v OBCHODNOM VESTNÍKU č. 74 A/2010 – Š 000488.

PRIPOMÍNAME SI

■ V nedeľu 9. mája uplynulo 50 rokov od smrti turzovského farára, dekana **Karola Točka**. Bližšie o živote a diele tohto kňaza a významného regionálneho historika si môžete prečítať v monografii TURZOVKA 1598 – 1998 na str. 458 a v monografii FARNOSŤ TURZOVKA na str. 303 – 306.

■ V sobotu 29. mája uplynie 45 rokov od smrti turzovského rodáka, publicistu **Samuela Dvorína**. Bližšie o ňom pojednáva monografia TURZOVKA 1598 – 1998 na str. 442 – 443.

POTEŠILO NÁS

* že si samospráva mesta dôstojne pripomenula **65. výročie oslobodenia Turzovky** a koniec 2. svetovej vojny položením kvetov k Pomníku padlým v areáli farského kostola

* že 4. mája, v deň **výročia tragickej smrti generála M. R. Štefánika** boli pri jeho Pamätníku v Turzovke živé kvety na znak vďaky a úcty Turzovčanov k veľikánovi našej histórie

* že v čase príprav na IV. SST bola spustená aj **webová stránka Spolku**, ktorá prispieva k lepšej informovanosti o aktivitách Spolku a že neustále stúpa počet jej návštevníkov

Už iba pár týždňov nás delí od významnej udalosti v živote Turzovky – **pri príležitosti IV. Svetového stretnutia Turzovčanov a ich potomkov vydáva Spolok priateľov Turzovky reprezentatívnu knižnú publikáciu**

TURZOVKA KRÍŽOM - KRÁŽOM

Jedná sa v podstate o štvrtý diel monografií o Turzovke, ktorý s predchádzajúcimi – TURZOVKA 1598 – 1998, PÁNI MAJSTRI a FARNOSŤ TURZOVKA tvorí kompaktný celok. Kniha je výnimočná svojím obsahom, na ktorom sa podieľalo celkom 15 autorov, ale aj formou, je plnofarebná, s prebalom, má cca 550 strán a 500 ilustratívnych fotografií renomovaných fotografů, tlač je na bielom kriedovom papieri.

Po úvode zostavovateľa publikácie je čitateľovi predložený výše 600 hotových názvov Turzovky a **Juraj Bukovan** popisuje jej katastrálne územie. Problematiku prvej písomnej zmienky o osade Predmier nanovo otvára historik **Mgr. Drahomír Velička, Ph.D.** Ďalší autor, **RNDr. Ľubomír Viliam Prikryl, CSc.**, pojednáva o Kysuciach na starých mapách, z ktorých viaceré sú ilustráciami jeho výnimočnej práce. **PhDr. Anna Kiripolská** sa venuje v turzovských monografiách doteraz nespracovanej téme plnčítva a šindliarstva. **PhDr. Milan Majtán, DrSc.**, spracoval kapitolu o turzovských priezviskách. Je zaujímavou a rozsiahlou, a preto jej prílohu hodlá Spolok priateľov Turzovky, ak bude mať dostatok prostriedkov, vydať ako samostatnú publikáciu ešte do konca tohto roka. Turzovský rodák **Jozef Korený** je autorom kapitoly o Turzovčanoch na bojiskách svetových vojen a **MUDr. Jozef Marec** vypracoval kapitolu o tradičnej ľudovej strave v Turzovke a okolí. Ten istý autor sa podpísal aj pod kapitolu o meštianskej strave a meštianskom životnom štýle v Turzovke a kapitolu o nárečí Veľkej Turzovky a jeho pôvaboch, doplnenú o slovník a množstvo frazeologických výrazov. Manželia **Mgr. Pavol Kužma a Mgr. Amália Kužmová** spracovali obsiahlu kapitolu o ľudovej hudbe a tancoch z oblasti Veľkej Turzovky. Už spomínaný historik **Mgr. Drahomír Velička, Ph.D.**, spracoval údaje o obecných úradníkoch a zostavil zoznam richtárov, notárov a prisažných a **MUDr. Jozef Marec** prispel aj rozprávaním o turzovských zobračkách a čudáčkoch. **Mgr. Ladislav Paštrník** mapuje Turzovku a Turzovčanov na stránkach tlače a **prof. PhDr. Róbert Letz, CSc.**, spracoval rozsiahlu kapitolu o významnej osobnosti Turzovky, Jozefovi Rudinskom. **Ing. Emília Dlhopolčeková** doplnila údaje v biografickom slovníku osobností uverejnenom v 1. dieli monografií a tento diel obohatila o ďalšie známe osobnosti z oblasti vedy, umenia, kultúry a športu. Historik **Mgr. Drahomír Velička, Ph.D.**, uverejňuje prameň k dejinám Turzovky do konca 18. storočia a **PhDr. Jana Kurucárová** urobila výber zo súpisu prameňov v Štátnom archíve v Bytči. Zostavovateľ **Ivan Gajdičiar** obohatil publikáciu o zoznam čestných občanov Turzovky a laureátov Ceny mesta, spracoval osobitnú kapitolu o Turzovských naj... a kapitolu Siločiar – chronológiu známych faktov a udalostí v histórii Turzovky. Publikáciu vyšperkoval svojim rozprávaním a obrázkami **akademický maliar Ondrej Zimka**. Zvláštnosťou novej knihy je aj jej obrazová príloha **Turzovka v premenách času**, séria fotografií ulíc a objektov Turzovky exponovaných z rovnakého miesta, ako boli urobené historické fotografie a pohľadnice. Samozrejmosťou je aj resumé v slovenskom jazyku (I.G.), v angličtine (Mgr. S. Petreková) a v nemčine (Mgr. P. Kubica) a odkazy na použitú literatúru a prameň. Záver publikácie okrem tiráže tvorí aj zoznam tých, čo sa zaslúžili o jej vydanie – zoznam sponzorov a darcov.

Recenzné posudky na monografiu vypracovali **prof. ThDr. Viliam Judák, Ph.D.** a **Mgr. Branislav Krasnovský, Ph.D.** Posudky sú kladné a odporúčajúce, z ktorých vyberáme aspoň dva citáty: ... umožňuje slovenskému čitateľovi získať plnohodnotný historický a kultúrny prehľad o jednej z ďalších významných slovenských lokalít... (B.K.) ... jasne ukazuje, že význam Kysúc a v nich osobitne Turzovky nebol iba regionálny, ale celoslovenský, že Turzovka a Turzovčania nestáli bokom od celoslovenského a svetového diania, ale aktívne sa doň zapájali a spoluvytvárali ho. Celá koncepcia tvorby monografie je dobre premyslená a nazdávam sa, že by mohla mať aj ďalšie pokračovania. Vytvoril by sa tak unikátny súbor monografických diel venovaných Turzovke, čím sa nemôžu pochváliť väčšie a staršie slovenské mestá... (V.J.)

Na konto novej publikácie prispeli

94.	MSc. Juraj Dlhopolček, Bratislava	20 €
95.	Darina Halagačková, Turzovka	20 €
96.	PaedDr. Jozefa Sadleková, Turzovka	20 €
97.	Anna Belancová, Turzovka	20 €
98.	MUDr. Pavol Vyšinský, Turzovka	30 €
99.	Ing. Michal Vyšinský, Bratislava	20 €
100.	MUDr. Vladimír Gajdičiar, Čadca	40 €
101.	Oľga Gajdičiarová, Čadca	20 €
102.	Ing. Jozef Vyšinský, Trenčín	20 €
103.	Danka Gajdošová, Partizánske	20 €
104.	Hermína Rizmanová, Turzovka	20 €
105.	Ing. Marián Rizman, Turzovka	20 €
106.	Ing. Katarína Dorociaková, Turzovka	20 €
107.	Mária Straková, Korňa	20 €
108.	Anton Kadura, Podvysoká	20 €
109.	Ján Holaza, Turzovka	20 €
110.	Ing. Miroslav Suhrada, Turzovka	20 €
111.	Lubica Suhradová, Turzovka	20 €
112.	Mgr. Emília Šarláková, Zborov nad Bystricou	20 €
113.	Jana a Štefan Frolovi, Turzovka	20 €

ĎAKUJEME

Ak ste si, vážení čitatelia položili otázku, ako je možné ešte prispieť a zapísať sa do zoznamu darcov a predplatiteľov TURZOVKY KRÍŽOM KRÁŽOM, tu je odpoveď: Zaplatením minimálnej čiastky 20 € u fyzických a 40 € u právnických osôb a podnikateľských subjektov formou daru na účet Spolku č. 0310340326/0900 vedený v Slovenskej sporiteľni, a.s., alebo **poštovým peňažným poukazom**, ktorý dostanete na požiadanie v **Medzinárodnom informačnom centre v Turzovke** (Dom kultúry RJ), alebo v **kancelárii Spolku** (Konzerváren), kde môžete svoj dar zložiť aj v hotovosti oproti pokladničnemu dokladu. Zaplata suma Vás po vydaní knihy oprávňuje prevziať si ju v počte, určenom násobkami stanovenej čiastky.

Predplatiť publikáciu je možné už iba do konca mesiaca máj 2010.

Do doby vydania knihy sa príspevky ešte prijímajú, ale už iba so zárukou uvedenia mena darcu v tomto týždenníku a bez záruky zaradenia do zoznamu darcov uvedeného v knihe.

Navštívte našu webovú stránku www.spolkpriatelovturzovky.sk